

Komédia

ATVETTE

"Csókbakker" száma.
A Revü-Színház primadonnái

118.

Radó Böske

Balogh Böske

Sugár Teri

Varga Irma

Papp Rexsö" felv.

Színházi; zenei- és művészeti
hetilap, ~ Szerkeszti
Kardos István.
Ára 3 kor.

MAGAZINER BÖSKE és HORTI

Komédia

**Színházi zenei „művészeli
hetilap ~ Szerkeszti:
Kardos István.**

A csókbakter

Szépségverseny a Revü Színházban

Papp Rezső fényképfelvételeivel

... Hajnal dörög a tengeri csodabarlangban, ébrednek a tündérek és sellők. Nefelejts a habléány (Magaziner Erzsi) és Moszatka, a sellő (Radó Böske) énekelnek egy nagyon finom, fülbemászó dalt arról, hogy „emberré válni csodás.” Mióta Nefelejts a tengerben uszkálva egy szerelmes párt látott egy tovahaladó hajón, nincs nyugta — ő is szeretné tudni, mi az, mikor két száj egymásra tapad. Meg is próbálják Moszatkával s nagyon csodálkoznak, hogy semmi „jót” nem éreznek ... Megismerkedünk Vizimanóval (Horti), majd annak háromszáz egynéhány éves feleségével, Jucibabával (Tarnayné) is. Radó Böske és Horti pompás kettőse „Vizi férfi, vizi nő” után Ervin (Tompá) jelenik meg a színen, a kéjutazó gavallér, ki véletlenül tévedt a szigetre; meleg, szé-

lesen ivelt belépőt énekel: „Álmok csodás kincsek, hol hagyatatok.” Nefelejts megkéri Ervint, tanítsa meg csókolózni s ő természetesen örömmel vállalkozik a hálás szerepre. Az első csók „csak” nagyon izlik a tanulnivágyó tündérkének, a második „még jobban,” a harmadiknál extázisban kiáltja: „Még, még ...” „Hohó, úgy látszik a tündérek még telhetetlenebbek, mint a pesti lányok” jegyzi meg erre Ervin, majd duettben is tovább oktatja aranyszőke tanítványát:

*Egy kicsi csók, egy kicsi csók
A mámort hinti szét,
Egy kicsi csók, egy kicsi csók
A szádon mindig ég,
A szívek ó mily olvadók,
Gyönyörbe visz a vér
Az első édes, hosszú csók
Örökre visszatér.*

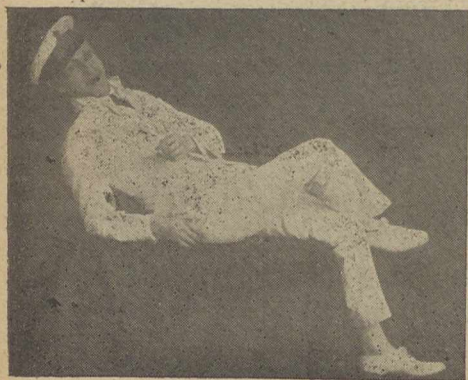
A főszereplők

Papp Rezső felv.

Nefelejts alaposan belegabalyodik a fess fiuba s kivágyik vele a Világba. A tenger királynője vissza igyekszik tartani szeleburdi kis alattvalóját, végre mégis enged könyör-gésének s elereszti a földre, de azzal

a feltétellel, hogy mihelyt szerelmese megcsalja, vissza kell térnie a tenger mélyére . . .

Az „Atlantic” fedélzetén játszódik le a második felvonás, ide hozta Ervin Nefelejtsét, kinek a kedvéért menyasszonyáról Jessyről is megfellelkezett. Jessy (Balogh Böske) bőségesen kárpótolja magát Jánossal (Simonyi), ő különben a hajó kedvence, minden épkézláb férfi neki udvarol. János két részre osztja az urakat, kötélhuzást ajánl nekik azzal az ígérettel, hogy a győztes párt minden tagja csókot kap Jessytől. Nekigyürkőznek: „Egy, kettő, — félhárom — háromnegyed három — háááárom,” számol János s a kötel közepén kettészakad; senki sem győzött. (A történeti igazság kedvéért

Simonyi

Bródy István igazgató, a Csókbakter rendezője

feljegyezzük, hogy akkor este, mikor e sorokat irtuk, a kötél hamarabb szakadt el, mint kellett volna, már a „félháromnál.“ „Majd holnap tovább számolok“ improvizálta a mindig ötletes Simonyi, társai nagy gaudi-mára.)

Jessy az „eseteiről“ tart szabad előadást. Tudja — magyarázza ennivaló kedvességgel — ha rendes hangulatomban vagyok, a karcsu férfiakat kedvelem, ebéd után lehet egy kicsit köpcös is s ha eljön az a bizonyos lila negyedórám, egy magas, barna, kékszemű fiura van szükségem.

— Hát én? — kérdi rezignáltan János.

— Maga drágám a tartalék, az a bizonyos jól befűtött harmadik, az a bonbon, amelyikre nincsen ugyan szükség, de adott esetben még a tele gyomorba is belefér.

János nem hagyja magát, biztosítja, hogy ő csókspecialista s úgy főzi a nőket, ahogy akarja, mert a veséjü-kig csókol.

— Mese az drágám, mese, — huzza a nő.

— Nem mese bizony, hanem vese: peisli — fejezi be János a vitát s lord és lady Havelockhoz (Gallai, Sugár Teri) csatlakozik, hogy el-énekelje s táncolja velük a groteszk tercettet a „Mississippi lady“-ről.

Balogh Böske és Simonyi

Perényi, Kulinyi, Pintér

Papp Rezső felv.

Nagy feltűnést kelt a hajón Vizimanó váratlan megjelenése (a tengerből fogják ki), kit a tenger királynője küldött, hogy vigyázzon Nefejejtsre — ő a csókbakter. A fodrász kicsinosítja, földi embert formál belőle s természetesen ő is Jessynek kezdi csapni a szelet. „Vizimanó, akarom mondani Vizy Emánuel” mutatkozik be s a pesti lánckereskedelmet fényesen karikírozva, mindjárt üzleteket szeretne kötni.

„Az enyém prima üzlet, nem „Luft,” van négy vaggon $12\frac{1}{2}$ pettyes katicabogaram, ugyanannyi másodpercmutatóm s hatvannégy vaggon hegyezett zabom.”

A hazuról hozott gyöngyeivel nagy hatást tesz Jessyre, ki hajlandó neki

minden gyöngyért egy csókkal fizetni. „Édes csókot adj angyalom” röfrénnel temperamentumos táncot járnak, közben beszélgetnek.

— Tudod mit szeretnék drágám? — kérdi Balogh Böske — egy jó finom függőágyat.

— Feküdj ide a karomba, lágyan, jó szorosan és — most mondd, hogy „elvtárs” — sugja a fülébe Horti ...

Ervin és Nejelejs slágerszáma következik:

*Drágám, ha itt van a nyár, ha kék
az ég,
Ha szebben szól a madár, a szíved ég,
A korzón sok csoda vár,
Sietve menj oda már.
Ott lesz a Böske és Kató*

*S a flört ott szörnyen izgató.
Drágám, ha itt van a nyár, elszáll a bú,
A korzón már oda vár sok randevu.
Ha minden pesti betyár,
A csókról így muzsikál,
Hej akkor lángolva, táncolva már itt
a nyár!*

Később Ervint szive Jessyhez huzza vissza, ő figyelmezteti: Ne felejtse, hogy közeledünk Pesthez, a dunaparti korzó is víz mellett van s magának van már a vízből egy Nefeletse.

Nefeletse, ki kacérságban bármelyik „földi” nőn is tulatesz, ezalatt János-sal „köt” szetelmet, csak akkor ijed

Magaziner Böske és Tompa Béla
Papp Rezső felv.

Radó Böske

Papp Rezső felv.

meg, mikor Ervin menyasszonyát meg akarja csókolni. A királynőt hívja segítségül, ki meg is jelenik s még egyszer hívja vissza, ismét hiába a tengerbe. (A királynő „mellesleg” egy gyönyörű dalt is énekel „Csalóka fény a szerelem,” melyet Barna Izsó komponált.)

A harmadik felvonásban a Városligetben találkozunk valamennyi ismerősünkkel, a tenger királynője tündereivel, mint virágáros lányokkal ügyel Nefeletse.

Lady Havelock azt proponálja az

Sugár Teri és Gallai

Sugár Teri, Gallai és Simonyi

Balogh Böske és Simonyi kettőse

Papp Rezső felvételei.

Kálmán titkár, a diszletek tervezője

urának, üljenek reggel vonatra s utazzák be Magyarországot.

— Yes — helyesel a flegmatikus lord — és mit csináljunk délután?

Vizy Emánuel, ki nagyon jól érzi magát a földön, a pesti kocsisokat ostorozza: Egyik az Erdélyi borozótól az Opera sarkáig ötszáz koronát kért!

Balogh Böske és Simonyi rendkívül ötletes beállítású „Esőduettje” a clouja az utolsó felvonásnak. Végezetül Nefelejts visszatér hazájába, Ervinből és Jessyből pedig boldog pár lesz.

Balogh Böske a primadonna. Éneke, tánca, játéka és toalettjei

„hors concours.” Olyan erőssége ő a Revü Színháznak, melyre méltán lehet büszke. Magazin Erzs a szép szőke Nefelejts állandó fejlődést mutat minden téren, hihetőleg rövidesen az elsők között emlegetik majd a nevét. Radó Böskének, a korban és színpadon legfiatalabb hölgyszeplőnek is gyors karriért jósolhatunk. Szeretetreméltó lénye, kedves hangcskája és fenomenális táncudása szubrettnék predesztinálja. Sugár Terit, a vendégművésznőt nem kell külön bemutatni: emlékezünk rá a Király Színház „Sztambul rózsája” előadásairól. Örvendünk, hogy viszontláttuk a színpadon. Varga

Varga Irma és Gallai

Balogh Böske és Simonyi

Papp Rezső felv.

Irma ezuttal kisebb szerepben csillogtatta énektudását, így is feltűnt. Tarnay Leona mint már multkor megírtuk, a legdrágább komika, ennél többet igazán nem mondhatunk róla. Tompa Béla kitűnő bonviván, szépen énekel és nagyon kedvesen játszik. Simonyi Dezső is nagyon szimpatikus (a bonvivánnak és komikusnak valami egészen újszerű keveréke), külön kellene írunk táncairól. Gallai Nándorról megint csak azt mondhatjuk el, hogy amit lord Havelockból csinált, kabinetalakítás volt a szó szoros értelmében. A sokoldalú Kulinyi teszi teljessé ezt az igazán elsőrangú együttest, mely Bródy István és Barna Izsó vezetésével szinte hivatva van

Kulinyi

rá, hogy friss, új szint hozzon a legutolsó időkben meglehetősen visszaféjlődött magyar operettszínházába.

Nem hagyhatjuk említés nélkül Kálmán Lajos a színház fáradhatatlan titkárának és a diszletek tervezőjének, valamint Wertheimer Elemér igazgatónak nevét, ki pazar bőkezűséggel állította ki a darabot, melyet estéről-estére zsufolt ház kacag és tapsol végig.

(zéká.)

:: VALÓSÁGOS SZENZÁCIÓ LESZ A ::

K · O · M · É · D · I · A

:: KARÁCSONYI SZÁMA ::

SZININÖVENDÉKEK

zeneművészlelőitek és a nagy színészek fiatalsága érdekes leírásokban és képekben sorakozik majd fel az olvasók előtt. :: Nagy feltűnést fog kelteni a

SZININÖVENDÉK-SZÁM

Király Ernő megvált a Király Színházról

A Városihoz szerződött

Király Ernő, a Király Színház tagja néhány nappal ezelőtt megvált a Király Színház kötelékéből és a Városi Színházhoz szerződött.

Király Ernő, amikor a kommun véget ért, bejelentette Beöthy igazgatónak, hogy szerződését felbontja, mert Amerikába megy. Most november elsején jár le szerződése. Király a napokban bement Beöthyhez és el-

mondta, hogy minden ambíciója Buttykay operettjének, az Ezüst sirálynak előadásához fűződik, miután pedig Buttykay operettjét a Király Színházról elvette, ő is elmegy oda, ahol az operett Kosáryval színrekerül. Ez a színház pedig a Városi.

Király tehát elhagyta gyönyörű sikereinek színterét és szerepeit átadta Nádor Jenőnek.

Búcsú Fedák bácsitól

Nézze meg az ember, hogy maga kedves jó Fedák bácsi, ugy minden búcsúszó nélkül itt hagyott bennünket. Elment anélkül, hogy szólt volna egy szót is régi pajtásainak, szerető ismerőseinek és csak ugy hirtelenében, mintha valami sürgős dolga akadt volna azon a másik világon, elszietett, még Fedák néninek és a leányának Zsazsának — akit pedig maga borzasztó nagyon szeretett — se mondta meg, hogy el készül menni a zöld zsalugáteres szentlőrinci kuriából.

Ejnye-ejnye, Fedák bácsi, minek tett velünk ilyet, minek ment el közülünk? Pedig lássa minden rendbe jött és azok is, akikre a multkorjában még nagy haragja volt, amikor legutóbb beszélgettünk, igen, azok is belátták már, hogy hamiskódtak, amikor a maga jó családjára rosszakat mondtak és mindenféle csunya vádaskodással szerettek volna maguknak ártani. — Tudja, rettenetes ez nekem, a magamfajta becsületes embernek — mondotta akkor nagyokat sóhajtván — talán tul sem élem én ezt, amikor olyan nagyon tudom, hogy az a drága lány mennyire ártatlan — mondotta és én akkor jól láttam, hogy szép szelid szemébe könnyecseppkék szökdöstek.

Drága Fedák bácsi, maga legutóbb mindig olyan szomorú volt. Magának fájt az egész világ nehéz sorja, maga viselte mindenki bánatát, maga érzett mindenki helyett, mert olyan jószágos jó ember volt, hogy a búbánatot — ami most bizony elég sűrűn akad — szinte leszedte az emberekről, hogy azoknak semmi sem legyen, mind magának fájjon.

En váltig és vakon hiszem, hogy ez vitte magát a sirba. Az a tengernyi szomorúság, ami mindent leszedett az emberekről, hogy azoknak jó napjuk legyen, maga meg — ugy érezte — elbirja majd csak valahogyan. Nagyon, nagyon jó ember volt, édes Fedák bácsi, de azért igazán haragszunk, hogy olyan sebesen ment el közülünk, el se búcsúzott.

Kardos István.

Nagy részvét mellett temették el a pestszentlőrinci temetőben Fedák Sári hirtelen elhunyt édesapját, dr. Fedák István orvost. A köztiszteltnek és közszeretetnek örvendő Fedák Istvánt hatalmas tömeg kísérte el utolsó útjára, a koporsót a virágok valóságos özöne borította. A megjelentek között ott láttuk Beöthy László és Faludi Sándor szinigazgatókat, Bródy Sándor, Molnár Ferenc, Szász Zoltán, Szép Ernő, Lakatos László írókat, Incze Sándort, a Színházi Élet, Kardos Istvánt, a Komédia szerkesztőjét, Törzs Jenőt, Solti Hermint, Király Ernőt, Rátkay Mártont, Lábass Jucit, Bertha Istvánt, Mészáros Gizát, Péchy Erzsit, Báthory Gizát, Z. Molnár Lászlót, Szerémy Zoltánt és másokat. A temelésen a színházak küldöttség után képviseltették magukat.

Perényi Sári és Bálint Béla
Fővárosi Kabaré Papp Rezső felv.

Munkában a Madách Színház

Egy hét alatt négy premier

Anatole France, Sven Lange és Karinthy Frigyes után ismét nagyszerű irodalmi értékű nevek munkáit tűzte ki műsorára a Madách Színház. A jövő héten kerül bemutatásra Arthur Schnitzler két kis egyfelvonásosa és Edmond Rostand a világhírű francia költő játéka. Ez a három darab fogja az egész estét betölteni. A próbák már serényen folynak délelőttöként a színház színpadán és Gaál direktornak eltökélt szándéka az, hogy ezt a három apró gyöngyszemét a világirodalom nagy kincseskosarának méltó keretek között mutassa be.

Az első Schnitzler darabnak a címe a Nagy jelenet. Egy nagy színésről szól, a főváros körülrajongott Hamlet alakítójáról, aki feleségét megcsalja. A darabban a cselekmény öt perccel a Hamlet előadása előtt kezdődik. A színész ép a jelenésére készül, amikor megjelenik az elcsábított leány vőlegénye és felelősségre vonja. Ezt a jelenetet véletlenül kihallgatja a színész felesége, aki urát már elhagyta, de most vissza akart térni hozzá, amikor az újabb hűtlenségről győződik meg. A nagy színész, aki két tűz közé került, egy hatalmas jelenetben kimagyarázza a helyzetet és megnyugtatja a vőlegényt. A feleség pedig egy lemondó mosollyal visszatér férjéhez, holott tudja, hogy a vád igaz, de mikor a férj mégis csak a nagy színész. A kis darabot Mérei Sándor fordította. A szerepeket Magas Béla, Darvas Ernő, Pethő Pál, Bánhidly Ilona és Koór Ida játsszák.

A másik Schnitzler darab a Bacchus ünnep, amely arról szól, hogy egy férj hogyan szerzi vissza feleségét a szeretőtől beszélőképesége által. A ragyogóan ötletes és elmésen felépített kis darabot szintén

Mérei Sándor fordította és Gaál Béla, Kálmán Erzsébet és Kabók Győző fogják előadni.

A harmadik kis egyfelvonásos Rostand nálunk ismeretlen kis darabja, a Két Pierott vagy a fehér vacsora. Költői játék a Sasfiók szerzőjének színpompásan zengő verseivel. Gyönyörű allegória a bus Pierotról és a vidám Pierotról, az emberi bánat és az emberi örömről. A költeményt Kosztolányi Dezső fordította és a főszerepeket Mihó László, Baló Elemér, Kabók Győző és Káldy Etta játsszák.

Hetényi Heidelberg Albert zeneszerző

A három kis darab premiérje után öt-hat nappal újra premiért ad a színház. Ezuttal olyan név kerül a színlapra, amely magyarországi színházban még sohasem szerepelt. Hans Heinz Ewersnek, a nagy német írónak drámája, a „Das Wundenmädchen von Berlin” című mirakulumot hozzák színre, amelyet Paizs Elemér fordított magyarra.

K. Z.

Uj moziujság. *Mozi-Élet* címmel új mozi-ujság jelenik meg a kitűnő Páncs Lajos szerkesztésében. A hetenként megjelenő mozi-ujság érdekes tartalmával, a közönségnek a film iránti szeretetét bizonyára nagy mértékben emelni fogja.

Solyom Janka, a Fővárosi Kabaré tagja
Papp Rezső felv.

Bátran elfogadhatják
készpénzült:
Vigszínházban spanyol darab
készül.
Erre mondja talán
a sok rossz száj:
Ugy látszik a „spanyol”
újra grasszál.

A „Tilos a csók” című
moziképen,
éppen
az a lényeg,
hogy a filmen tényleg
tilos a csók,
így hát
kérem,
annál inkább
csókolóznak a nézőtérén.

Megemlithetem
ezzel szemben,
hogy egy cseppet sem
nyom a latban,
hogy a „Tilos a csókkal”
kapcsolatban,
(bár ez elárul
egy kis karaktert),
a Revü Színház játssza
a „Csókbaktert.”

—hérosz—

III.

Szirmai Albert

Kicsi, köpcös, vörösesszőke ember. A kis ember leül a zongorája mellé és percről-percre nő a szemünkben.

Zseniális. Mint zongorista és mint zeneszerző. Oroszlánrésze van abban, hogy a magyar kabaré mai nivójára fejlődött. Megcsinálta, megteremtette a magyar sanzont. (Nem tudnók hamarjában megmondani, ő általa lett-e Medgyaszay Vilma naggyá, vagy ő a Mimi révén . . .) Kabarékompozíciói — van vagy ötszáz! — közül jó egynéhány az ephemer érték fölé emelkedik. Esprit van bennük, ez a legnagyobb dicséret, amint mondhatunk rájuk.

Jelentékeny és nagyjövőjű, mint operettíró is; nem a kvalitásai hiányának köszönheti, hogy nem ért el még olyan nemzetközi sikereket, mint karlársai, kevésbbé érti az adminisztrációt.

Igy is sokra vitte már. A „Táncos Huszárok”-at német színpadokon adták sokáig, a „Mozikirály”-nak pedig „The girl on the film” címen Londonban és New-yorkban volt hatalmas sikere. (Érdekes, hogy ezt az operettet két berlini „Gassenhauer”-szerző, Kollo és Bredschneider írta; Szirmai, Beöthy megbizásából teljesen új muzsikát

komponált a régi szöveghez — a német számok közül alig egy-kettő maradt meg — s így került a darab tengerentúlra.)

A legnépszerűbbek sorába került a „Mágnás Miská”-val. Librettójában a friss, zamatos humor dominál, zenéje kimondhatatlanul kedves. Lágyan olvadó valcerek és pattogó ritmušu magyaros nóták váltják fel

Szöllősi—Gyárfás—Czobor

Papp R. felv.

egymást, csupa szín, csupa élet, csupa eredetiség az — egész. Ezt a remekbe foglalt izig-véríg magyar operettet nemcsak az ország valamennyi színpadán játszták tartós sikerrel, hanem Németországban és Svájcban is. Magában a berlini „Komische Oper“-ban közel kétszáz en suite előadást ért meg. („Pusztakavaliér“ a német címe, a kissé „paprikás“ ízű elnevezés azonban nem tudott a darabnak ártani.) Zenéje a „Musik für Alle“ általánosan ismert népszerű zeneművállalkozásban is megjelent. A Musik für Alle azóta elhunyt jeles szerkesztője, Dr. Bogumil Zeppler — maga is nagysikerű színpadi szerző — Kálmán Imréhez hasonlított Szirmai, a muzsikáját bekonferáló cikkében s ez a „legmagasabb“ elismerés, mert Kálmánt ma — természetesen Lehár után! — a legtehetségesebb operettszerzőnek tartják a német zenei körök.

Legutolsó munkájáról légszivesebben nem is íránk. A „Gróf Rinaldo“ külső sikeréhez fordítva aránylik belső értéke. Szívesen elnézzük Szirmainak ezta csak anyagi érvekkel megindokolható „kisiklást“, ha megígéri, hogy nem ismétli meg.

Elég sokan áldózzák fel a Muzsikát anyagi sikerekért, szeretnők, ha nem tartozna közéjük. Érte igazán kár volna! . . .

A jó ismerősök. Egy fiatal drámaíró ül Otto Brahmnak, a berlini Lessing-Theater híres igazgatójának dolgozószobájában és felolvassa legújabb komédiáját.

A szerző megdöbbenve veszi észre, hogy Brahm a felolvasás folyamán egyre-másra léemeli a kalapját.

— Mondja, igazgató ur, miért emeli le annyiszor a kalapját? — kérdezi zavartan.

— Ó, — szól Brahm — mindig köszönni szoktam, ha *regi ismerősökkel* találkozom!

Ma este hozzád eljövök

*Ma este hozzád eljövök
És elröppen a régi bánat,
Csodára váró, árva számat
Ma este hozzád elhozom.*

*Vonaglón csókra hív a szív
És azt sem mondom: itt vagyok
Csak a szemem az felragyog,
Mint kályha mélyén téli tűz.*

*A régi, szép, csodás napok
Nem járnak új találkozóra . . .
Te átkos, rozzant ingaóra
A messzibe minek szaladsz?*

*Te más ölen kacagva ülsz
És meg se látod ott vagyok,
De felsíkkolt a bús sarok
És öntudatlan rámnevelsz.*

Szenes Andor.

Csathó Gitta és Sarkadi
Fővárosi Kabaré Papp Rezső felv.

— Jó napot kedves Döme. Maga igazán megmondhatná nekem, hogy a Városi Színházban egyik múlt vasárnap délutáni előadáson mi okozta azt a nagy veszekedést a kulisszák mögött; még a közönség is meghallotta. Azt hitték, tűz van.

— Elmondom szívesen. Én ne tudnám? Hát tudja kedves főszerkesztő ur, az úgy volt, hogy a Városi Színház a Három a kislány-ban felléptetett néhány növendéket. A gyerekek ennivalóan kedvesek voltak, de az egyik városiszínházbeli művészt szörnyen bántotta, hogy őt — amint mondta — gyerekekkel léptetik fel. Ebből indult ki a veszekedés, ami a második felvonás felé annyira tengerré dagadt, hogy a haragos színész ki se ment fiatal

partnereivel a színpadra. Hiába kapacitálták, nem ment az istennek se. Csak amikor a gyerekek a színpadon voltak már, lejtett be a művész ur a színpadra a Schubert imádó közönség nem épen nagy meglepődésére. Hát ez történt.

— Duma! Duma! Maga mindent tud. Hát Medgyaszayék színházával mi van? Tudja, hogy nálunk ez az örök kérdés?

— A napilapok azt írták, hogy már jó áron elkelt. De nem így van. Budapest legaranyosabb direktor-párja tárgyal most a színház ügyében. Alkalmasint ők veszik meg és akkor a volt Medgyaszay kabaré ablakaiban is muskátli virágozik majd.

— Mikor lép fel Zsazsa?

— Nemsokára. A hatóságok után most Beöthy is fényes elégtételt ad az ártatlanul meghurcolt Fedáknak. Ujból színrekerül a János vitéz, Zsazsával a címszerepben. Néhány nap múlva megindulnak a próbák. Hegyi Anna lesz a francia király

lánya. Beöthy új diszleteket is csináltat a darabhoz, úgy, hogy a bemutató valóságos szenzáció számba megy majd. A Farsang tündérével felváltva fogják adni.

— Hát mondja Döme, Királyék mennek-e, vagy maradnak?

— Ezt az egyet lássa sem Solti, sem Király, sem én nem tudjuk. Annyi

Kálmán Erzsi

Madách Színház: Sámson és Delila

Papp Rezső felv.

bizonyos, hogy Solti már valóságos angol lett, a Royalban az egyik Weiner dal szövegét már angolul énekli.

— A Madách Színház? . . .

— Ott is nagy ujság van. Rácz Vilmos, az ismert sportbajnok készül megvenni ezt a nagyszerű kis színházat. Az ő kezében egészen bizonyos, hogy a színház jól fog startolni a siker útján. Tegnap már be is fűtöttek a kis színházban valóságos szénrel, ami már annak bizonyítéka, hogy ezentul forró esték lesznek. Apropos, szén! Bizony nagyon fenyeget bennünket a téli széninség. De ugy halljuk, hogy a kormány lépéseket tesz a színházak szénrel való ellátására.

— Igazán?

— Ha még nem is tett, majd tesz.

Erről igazán a kormánynak kell gondoskodni.

— Mi ujság még?

— A legfontosabbat majdnem elfelejtettem. A drága Dióssy Nusi visszakapta hires gyönyörű ékszereit, amit a kommunisták elvettek tőle. Szegény Nusi éjjel-nappal buslakodott azóta, most azután valamelyik ügyes detektívünk megtalálta és visszavitte szép tulajdonosának.

— Mikor jönnek már az olaszok a Budapestibe?

Matyi azt mondja, hogy a Gyurkovics lányok nagy sikere miatt kellett elhalasztani jövetelüket. El is hisszük neki. Most azonban isten áldja meg, kimegyek a Fővárosi Nyári Színházhoz, megnézem, mit csinál a direktor-gyerek, a Sebestyén Dodi.

Szüle Péter Gyárfást festi

Papp Rezső felv.

Miért hagytam ott a Király Színházat?

Király Ernő nyilatkozata

Király Ernőnek, a Király Színházból való távozása körül rengeteg sok mende-monda keletkezett. Mindenki igyekezett kitalálni az igazságot, ami aztán a legnevetesebb híreknek volt a megalapozója. Sem Király Ernő, sem Beöthy igazgató nem adtak felvilágosítást a távozás okairól, a közönség tehát maga igyekezett kedvenc művészeinek ezt a lépését megindokolni. Most végre Király Ernő maga mondja el a Komédiának, miért hagyta el a Király Színházat, ahol pályájának kezdete óta annyi csodás sikert, annyi zugó tapsot aratott.

Király nyilatkozata a következő:

— A Király Színházból való távozásomat sokan — így a Pesti Hírlap is — igyekeztek ferde világitásba helyezni, rosszindulatúan kommentálni. Ezeknek csak azt felelhetem, hogy Buttykayt, mint barátomat, Kosáry Emmát, mint partnernőmet a legmelegebb és legodádóbb szeretettel övezem s ha már Kosáryt tekintik távozásom okául, nem zárkozom el annak kijelentésétől, hogy abban igenis nagy része van Kosáry Emmynek, mint művésznőnek. Az egész országban ő az egyetlen igazi partnernőm. Ezt mindig mondtam és mondom most is félreérthetetlenül.

Rendkívül elkedvetlenített továbbá az a körülmény, hogy a Király Színház jelenleg egészen más irányban dolgozik amint azt eddig tette.

Én nem látom többé mű-

vészi érdekeimet biztosítva a színház új politikájával, ami alatt azt értem, hogy a program nem felel meg az én művészi ambíciómnak. Ezért készültem Amerikába is. Az én szerepköröm mellékvágányra jut, amit már jól előre magam akarok elkerülni azáltal, hogy ott hagyom a színházat. Anyagi kívánságaimat sem tudtam továbbá a színház direktiójánál kellő érvényre juttatni.

Egyébként levelet is kaptam Beöthytől, amelyben azt írja nekem, hogy bár a tartóztatása ellenére megyek el, reméli, hogy a köztünk levő barátság megmarad és távozásomat művészi csapásnak tekinti a színházra nézve.

Igy áll tehát az én távozásom ügye.

A tűzpróba

Drasche-Lázár Alfréd színműve

Drasche-Lázár Alfréd „A tűzpróba” című színművének bemutatójára már majdnem két hónap óta készül a Magyar Színház nagyszerű művészgárdája, T. Forray Róza, Báthory Giza, Komlóssy Ilonka, Jankovich Magda, Törzs, Z. Molnár, Uray, Réthey, a darab főszereplői. A Sasfiók azonban estéről-estére megtölti a színházat és így mulnak a hetek, A tűzpróba pedig türelmesen várakozik, hogy majd csak sor kerül rá is. A Magyar Színház igazgatósága most végre elhatározta, hogy tekintet nélkül a Sasfiók rendkívüli sikerére, november hónap első felében színre hozza Drasche-Lázár színművét, amely elé nagy érdeklődéssel tekint a közönség.

Az olasz művészet fejlődése a háboruban

A Komédia számára írta STEFANO ROMANO, a palermói Rassegna Siciliana munkatársa

A világháboruban a színházak, bár az egész föld kerekiségén ugyszólván rendszeren működtek, a színművészet talán Itáliában nagyobb lendületet vett, mint bárhol másutt; különösen, ha tekintetbe vesszük, hogy ebben az időben rengeteg új színház alakult, amelyek a lelkesen fogadott szindarabok egész sorozatát adták elő.

Ezekben a súlyos esztendőkből voltak olyanok, akik az Abruzzok hegységében elrejtett magános villában, a toszkániai völgyek közepén és Szicília síkságain, messze a háboru tüzétől, ahová nem ért el az ágyuk rettenetes dörgése, mindig tanultak és azon gondolkoztak, hogy új alapot, új irányt, új életet és új fogalmakat adjanak az olasz színművészetnek, az olasz költészetnek és az olasz prózának.

De még az angyalok beszéde, a zene is, mélyreható változásokon ment keresztül, nagy művelőinek és mestereinek munkájával. És míg ezek a férfiak szorgalmasan dolgoztak az olasz művészet újjászületésén, színházainkban színpadra hozták az egész antik repertoárt: ismét felvették a legrégibb operákat, fölváltva a modern szerzők már színpadra hozott műveivel. Elvitázhatatlan tény az, hogy a XVIII-ik és XIX-ik század zenéje, drámái és vígjátékai már nem is elégitik ki a közönség szellemét, mégis fölvidítják azt és mindig tetszésre találják még.

Milanóban 1915—16-ban a Scala-színházban előadták Verdi, Donizetti és Puccini, továbbá Mascagni, Giordano operáit, Toscanini Arthur vezetése alatt, aki az ezerszer előadott operák előadásának mindig tudott új szellemet, új külső alakot adni.

A szindarabok még a hadi területen sem hiányoztak; csak néhány kilométernyire az ágyutüztől színházak alakultak, amelyekben a dráma és a zene fontos helyet foglaltak el és ahol legjobb szintársulataink annyi tetszést arattak és annyi ünneplésben részesültek.

A színművészet Olaszországban már egy évtized óta nagy változásokon ment keresztül, de méginkább kifejlődött a háboru utolsó időszakában.

Az Olaszországban legutóbb megjelent színművek nem hasonlítanak a régiekhez, amennyiben erősen eltávolodtak a francia stílustól. Az írók megszabadultak a klasszikus formáktól, amelyeknek annyira mesterei voltak és félretéve a fantáziát, amely eddigi műveikre ránehezedett, egyszerűbb és sokkal praktikusabb felfogást kezdtek érvényre juttatni. A valóságot képviseleték, megmutatták azt, hogy milyen tényleg az élet, nem pedig azt, hogy milyennek kellene lenni, bemutatták az életet összes nevetségességeivel és katasztrófaival együtt, azt az életet, amelyet szegények és gazdagok, nagyok és kicsinyek egyaránt élnek.

Az antik írók drámáikat és vig-játékaikat a fantasztikum jegyében alkották meg, ami ugyan erős benyomást gyakorolt a közönség lelkére, de azt nem tudta kielégíteni. Ezek a művek nem voltak alkalmasak arra, hogy a népet praktikussá neveljék, mert hiányzott belőlük a észszerűség alapja; ezek a művek nem tudták gyökeret verni az emberekben és nyomtalanul mentek el a nép lelke mellett. Kedveztek a fantáziának, de nem nevelték a szellemet.

A mai kor műveitől már messze van a fantázia. A nép ma már nem álmodni, hanem számolni akar a valósággal. Másrészt igaz az is, hogy az olyan művészet, amely a fantáziából keletkezik, tulajdonképpen üres, ingadozó és nem tökéletesművészet, csak a valóság, a történelem, a tényleg leélt élet az, ami oly művészetet ad, amely soha sem fog meghalni. Ha ez a törekvés nálunk még néhány lépést fog tenni a haladás útján, nemsokára tökéletes művészet lesz, amely alkalmas arra, hogy időtlen időig megadja az irányt évszázadok számára.

A zene szintén sokat fejlődött és még most is folyton változik, új alakban jelenik meg, új stílusban nyilatkozik. Az új zene, melyet Puccini ismertetett meg velünk, a *Rondine*-ban és a *Trittico*-ban, tényleg már nem a *Tosca*, *Manon Lescaut*, *Bohème* stb. Ez a zene bizonyítja azt a haladást,

melyet az olasz zeneművészet tett, Puccini művészete óta, amelyet Puccini annyiszor mutatott be nekünk, különösen Toscában és a Nyugat leányában. De mikor a meseter ezeket az operákat írta, az új művészet képe még nem alakult ki benne. A költő az ő szellemével, az ő ingó, meghatározatlan alakjával gyönyörködtette szellemünket. A lelkében ugyan teljesen érezte a melódikus erőt, azt a gyönyörű finomságot, mely műveiben rejtett, de nem tudta műveit elválasztani lelkétől és azokat papírra vetni. Most megtette a *Rondine*-ban és különösen a *Trittico*-ban. Ez a zene felemeli a lelket, megrészegeti és egyuttal csodálatos fontossággal leírja a jeleneteket is. Mindazok az érzések és indulatok, amelyek a jelenetek különböző személyei átmennek, kitűnően vannak márkírozva, rajzolva és végrehajtva, kiváló művészettel és technikával. Ez a zene nem követel a művészekről sem különös fizikai, sem pedig hangbeli megerőltetést. A stílus páratlan és új olasz...

Ebben a pillanatban Mascagni befejezi a *Niccodemi Scampolo* művének zenésítését és bizonyára nem fog mögötte maradni a *Cavalleria Rusticana*-nak.

Rövidesen hallani fogjuk *Nerone*t is, *Boitona*k, a nemrég elhunyt nagy zenésznek utolsó művét. Ez Boito búcsú műve, amelybe beleöntötte egész életét, egész irodalmi és zenei művészetét.

Egy nap ellátogattunk a nagyobb budapesti színházak pénztáraihoz, hogy megismerkedjünk a pénztárosokkal, akik bár nincsenek jelen az előadásokon, mégis a legjobban ismerik és érzik a darab sikerét és meg akartuk tudni, hogy ebben a pénzügyi tekintetben legválságosabb időben, hogy fogynak a színházjegyek.

A Városi Színházba mentünk el először. Vasárnap délelőtt volt és az

pénztárnál alig néhányan jöttek jegyért. Csak a portás állt ott unatkozva. Az elővételi pénztárban egy kedves fekete nő ül, aki nem engedte lerajzolni magát, azt ajánlotta ellenben, menjünk a másik pénztárba szembe és rajzoljuk le a Dezsőnét, aki ugyis új pénztárosné. Közben kértek jegyet estére. Vettek még erkélypályolyt, földszint hat koronás jegy egymásmelletti tíz darabot és egy elsőrendű „zsöllét.” Felvilágosított a kisasszony a pénztárban, hogy estére biztos telt ház lesz, ha most még van is jegy. Ez elő szokott így fordulni. Különben a jegyek nagyon jól fogynak. Vasárnap telt a ház mindig, hétfőn, ami a legrosszabb nap jegyvétel tekintetében, 12 ezer korona bevétel van, a többi napon 16—18 ezer, ami fél, vagy háromnegyed házat jelent. Dúl a pénz a jegyekért — folytatta a kisasszony — a multkor mondtam is a Huszkának, vegye fel a tantiémeket, már vehet rajtuk egy-két sarokházat. De ő itt hagyja a tantiémjét — kabalából. Önmagáról nem mondott semmit, ellenben elárulta, hogy a színházak pénztárhelyiségei közül a legszebb a Városié, a legkényelmesebb a Nemzeti Színházé és Operáé.

előcsarnok, ahol a pénztárak vannak, tele volt emberekkel, akik jegyet akartak váltani. Mindnyájan az esti előadásra váltottak jegyet, néhányan a hét különböző napjaira is, a délutáni előadásra a szemben levő

A KOMÉDIA szerkesztősége és kiadóhivatala november elsején
VI. KERÜLET, TERÉZ-KÖRUT 24. SZÁM
 alá költözik.

A Nemzeti Színháznak két pénztára és két pénztárosa is van. Az egyik egy öreg bácsi, Gutthardt Sámuel a nappali pénztárban körülbelül már 20 éve, míg az elővételi-ben Szmracsányi Pálné ül, akinek a férje a Déli Vasuton szintén

csak néhány perc választotta el őket a nyitástól, amit a kisasszony percnyi pontossággal szokott teljesíteni. A kasszában másfél éve Bart Etus ül, egy fekete, szépnek mondható nő, menyasszony, Zoltán ur, a Király Színház igazgatóságának tagja a vő-

pénztáros. A múlt héten háromszor zsufolt ház volt, a többi alkalommal pedig eladták a jegyek legnagyobb részét.

A Király Színházban a pénztár becsukott ablaka előtt néhányan várakoztak délután a jegyekért. Még

legénye, aki féltékenyen őrködik felette. Még egy pénztároskisasszony van rajta kívül a Királyban, ahol előadás előtt még lehet kapni jegyet hétköznap, mert csak vasárnap van telt ház.

A Magyar Színházban nagy segédlettel dolgozik a szorgalmas pénztárosnő a fülkéjében, az öreg portás áll a korlátnál és csak azt hajtogatja folyton a közönségnek, hogy „tessék csak menni egymásután.” Elmondta

Mindenütt feltűnést kelt

Zombori KÚN ANDOR két szenzációs kompozíciója Kalmár Tibor szövegére

Mi kell az asszonynak

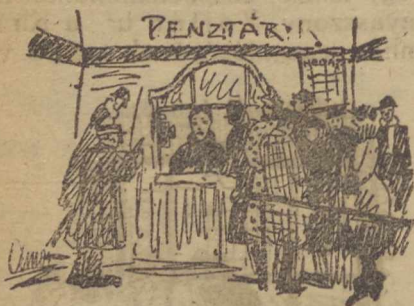
Chanson

Receruca nóta

Mulató dal

Most jelent meg RÉV ISTVÁN ÁRPÁD művész címlapjával a „KOMÉDIA” kiadásban. Kapható a zeneműkereskedésekben és a kiadóhivatalban.

a kedves portás bácsi, hogy a pénztárosnőt Kis Bertának hívják, a másik neve Somló. Van még egy pénztáros, de az jelenleg kórházban fekszik,

agybeteg, a fejét operálják, ilyenkor már nincsen bizodalom — folytatta szomorúan a portás, aki a kis Bertát nagyon ügyes pénztárosnőnek tartja, akár a szegény beteget, akit Nagy Bertának hívnak. Kis Berta 12 éve pénztárosnő. „A színház ugy tele van esténként, mintha maga az atya úristen töltené meg.”

Nagy Endre színházában éppen premiérre készültek, előadás előtt egy órával még próbálták a színpadon hangosan az új műsort és a pénz-

tárban Kertész Gyula pénztárnok várta a közönséget, hogy jöjjön premiérjegyet venni. Azt mondta Kertész

Gyula pénztárnok, aki egy év előtt még jámbor pénzbeszedő volt kereskedelmi pályán, hogy elmosta az eső a premiért. Bevallotta, hogy a jegyek nem nagyon fogynak, amit a nehéz pénzviszonyokkal magyaráz.

A Vigszínház pénztárosai híresek Pesten. Ketten vannak, férfiak és rokonok. Varga Sándor az egyik, aki már csekély 21 éve pénztárban ül jegyek előtt. Varga Ignác az unokatestvére pedig 17 éve. Nagy nő-

csábász, kapa könnyű szovjet házassági állatot kihasználta s hamar megnősült. Egy színházi pénztárosnő kollégát vett feleségül, aki közel volt hozzá. Csak kidugta fejét a kis ablakján a fülkéjének és a hidon keresztül észrevette a Margitszigeti Színházban Szarvas Etelt, amint elővételben eladta az összes jegyeket bájosan. A Vigszínház különben

Egyes könyveket, valamint egész könyvtárakat legmagasabb áron vásárol

ELEK IMRE könyvesboltja
BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRUT 42. SZ.

— mint Varga állítja — minden este tele van.

A Revü Színházban Weinblum Ármint tíz éve pénztáros, még a helyiségnak Palais de Danse korából.

Két bemutató a Várszínházban

A budai Várszínház igazgatósága egymásután hozza ki a kipróbált nagyszerű darabokat a budai közönség szórakoztatására. A nemrég bemutatott Lotté még zsufolt házakat vonz, máris premiért tartott a színház. Szinrekerült A. Bisson és Amars kedves vigjátéka, a Válás után, amelyet a kitűnő és ragyogó tehetségű Regős Mária, Tóth Irma, P. Gyöngyössy Erzs. Heltay, Tarján, Trághy és Székely vittek sikerre.

A Csók bakte r premiérje óta zsufolt házak vannak. A régi darab, a Tavasz a kassza és az ő véleménye szerint egy kicsit gyengébb volt. Amikor látja, hogy rajzoljuk is, nagyon megörült s e sorok írójához fordult szolgálatkészen egy szivarral a kezében:

— Parancsolnak az urak (többszám) egy szivarkát (kicsinyített egyesszám)?

Az Operában le volt zárva a pénztárhoz vezető nagy ajtó. A kapura helyett ki volt függesztve egy nagy papiros a következő hivatalos szöveggel: E heti előadásokra az összes jegyek eladottak.

Mivel ilyképpen a pénztárossal nem találkozhattunk, ezúton kérjük fel, tudassa, tisztességes ismeretség hol és mikor lehetséges. Válasz fizetve. Jegy — remélhetőleg ezekután — potya.

(tgy.)

Meleg sikere volt Bernstein Ostromának is, amelyet vasárnap mutatott be a színház. A szereplők mindnyájan kiváló alakítást nyújtottak, megérdemelték azt a szép ünneplést, amelyben a közönség részesítette őket. A főbb szerepeket Regős Mária, Tóth Irma, Mihályffy, Komjáthy, Tarján, Abonyi, Székely és Erdélyi játszottak.

Petrik József rendező érdemes munkát végzett.

A Városi Színház kulisszái mögöl

Ha az ember elmegy a Városi Színház komor külsejű épület-kolosszusa mellett, nem is sejtené, hogy a szigorú várfalak mögött micsoda izzó, pezsgő élet folyik.

A színpadon, a folyosókon, az irodákban és próba-termekben olyan sürgős-forgást visznek végbe az emberek, hogy a gyanútlanul betévedő jámbor idegen egyenesen beleszédül.

Annyi bizonyos, hogy itt lázasan készülnek valamire, de ember legyen a talpán, aki kiokoskodik ebben az óriási méhkasban.

Lássuk csak: Ha itt ilyen lázas munka folyik, kétségtelen, hogy a színház valami nagy esemény előtt áll, már most jó lenne kitalálni, hogy mi legyen az? Meg van! A Lili bárónő századik előadására készülnek. Nagyobb biztonság kedvéért meg is kérdezzük Ferenczy Frigyeszt, a színház főrendezőjét:

— Oh, naiv lélek — mondja Ferenczy büszke fölénytel — hát kell arra különösebb módon készülni? Meg van az már úgy csinálva, hogy az ezredik előadása is magától menne.

— Hát akkor mi van itt?

Ferenczy tilokzatosan vállat von.

— Kérdezze meg a Faludyt.

Megyünk Faludyhoz. Ő meg azt mondja:

— Talán a Tapolczay.

Tapolczay viszont Faragó Jenőre hivatkozik, Faragó meg Zerkovitz Bélát emlegeti.

Hm . . . A dolog egy kicsit gyanús. Sőt nagyon gyanús a dolog. Ami itt történik, igen élénken hasonlít valami forradalmi, vagy ellenforra-

dalmi mozgalomhoz. Mindenki titkolódik, senki sem akar tudni semmiről.

Mig végre azután minden kiderül.

A Városi Színházban valóban forradalmi mozgalmak vannak. Zerkovitz és Faragó Százszorszép című operettjére készülnek s az előjelekből ítélve az új operett túl fogja haladni néhány fiókforradalom szenzációját.

A darab diszleteit Ferenczy Sándor tervezi s a kiállítás költségei máris 120.000 koronára rugnak. Ilyen pazar kiállítású darab aligha volt még budapesti színpadon. A II. felvonás merőben új ötletelven alapuló diszletezése már magában véve is külön szenzáció, a legraffináltabb színházi rókák részére is bombaszerű meglepetés lesz.

Péchy Erzsí és Kerényi Gabi külön öltöző-próbákat tartanak. Péchy Erzsí ugyanis ötször, Kerényi Gabi pedig csekély hétszer öltözik a darabban, minden alkalommal más és más szenzációs toalettbe.

A darabban különben ebben a pillanatban még szörnyű bajok vannak. Minden énekszám egy-egy óriási sláger és annyi ilyen énekszám van, hogy lehetetlenség egy estén valamennyit előadni. Már most arról folynak parázs viták, hogy — miután minden szám egyformán nagy-szerű — melyik maradjon ki? Abban már az igazgatóság és a szerzők megegyeztek, hogy melyiket hagyják meg, csak a selejtezés kérdésében nem bírnak összeférni. Persze, a nagyon jó és igen jó között kissé nehéz a választás.

Hajszálakat

eltávolítani végleg, utónym és fájdalom nélkül, a legrövidebb idő alatt, csak berlini módra berendezett intézetemben lehet. Nálam is kapható szer, mely a hajszálakat percek alatt eltávolítja, de mint ilyen szer, csak rövid időre. Szeplő, pattanás és szemölcs eltávolítása. Szépségápolás. Julia hajeltávolító. Julia arcfehéritő.

Julia Kozmetikai Intézet, Budapest, V., Vilmos császár-út 46. szám

A Zerkovitz—Faragó operett egyébként is teljesen felborította a Városi Színház belső békéjét. A szerzők csak levélben, boy utján érintkeznek egymással. A szereplők haragban vannak a rendezővel, a rendező dühös a szereplőkre, a sugó mérges az egész világra. Péchy contra Galetta, Galetta contra Kerényi, Pálmay Sziklay ellen, Sziklay Palásthy Irén ellen, a tűzoltók a diszletezőkre, a diszletezők a világosítókra acsarkodnak. A kar felfüggesztette egymás között a tegeződési viszonyt és a köszönés rendszer általánosan megszűnt az egész vonalon.

A direktorok pedig megelégedetten dörzsölik a markukat és előre örülnek a Százszorszép egész biztosan várható páratlan sikerének. Azt mondják, hogy ha a darab nem is lenne olyan nagyszerű, mint amilyen, a kabala okvetlenül elsőrangú. Azért vesztik tehát össze az egész színházat, mert ha a premiért kulisszaharcok előzik meg, a darab sikere, színházi kabala szerint, holt bizonyos.

Két új kotta keltett feltűnést a múlt héten a zenemű piacon: zombori Kún Andor, a rendkívüli tehetségű fiatal zeneszerző két legújabb szerzeménye Kalmár Tibor szövegeivel. Csipkefinomságú chanson az egyik: „Mikell az aszszonynak,” a fülbemászó, puha muzsikához fényesen simul a naivul kedves szöveg. Mulatós táncszám, „Receruca nóta” a másik, pezsgő ritmusu, roppant eredeti, magyaros zene patogó rimekkel. Hisszük, hogy a két ujdonság — ujszerű és artistikus címlapjukat Rév István Árpád tervezte — hamarosan a közönség legszelesebb rétegeiben lesz népszerű, sőt talán a „többször játszás”-ban is rekordot fog javítani. 10 és 8 koronáért mindenütt kaphatók, lapunk kiadóhivatala után is.

Parfum.
Begum d'Agre:
 AL · INDIAI · TÁZ · VIRÁGY · MERTÉSEL.
 LEVEDARÚÍTÁS:
 Lengyel · György és László.
 DRÓGVERIA.
 • BUDAPEST •
 • NAGYMEZŐ-UTCA-20 •

Ujítás Feldné! A Budapesti Színház irattárában találtunk egy kis táblácskát, amelyen a következő sorok diszelegtek: „1919. IX. 19. főpróba a Két árvából. I., II., III. felvadás. Ez alkalomból a szerepeket mindenkinek meg kell tanulni”. No lám! Már a kedves Matyinnál is.

HOGYAN KEZDTEM ?

Kedves Szerkesztő barátom!

Nem is gondoltam arra, amikor még diák voltam, hogy színész lesz belőlem. Eljött az ideje és én hirtelenül, tervezgetés nélkül, beállítottam Rákosi Szidi iskolájába és jelentkeztem színinövendéknek. Egy dalt énekeltem el az akkor divatos operettből és rögtön felvettek. Beiratásom után lefizettem, mint mindenki, a tandíjamat, majd egy hónapi tanulás után, ahogy Rákosi Szidi megismert, visszaadta a tandíjat és ettől kezdve ösztöndíjas növendéke lettem az iskolának. Öt hónapig jártam rendszeresen az órákra, amikor egyszer a CIGÁNYSZERELEM című operett egyik szerepébe kellett beugranom, aminek sikere folytán a Király Színház három évre leszerződttetett. Ezután is bejártam azonban a színiiskolába, mert énekes színész egy se volt ott s ezzel szívesseget tettem nekik.

Később szerepeltem a SZIBILL-ben és a CIGÁNYPRIMÁS-ban a Királyban, első szereposztásban, kedves szerepekben.

Azután be kellett vonulni a katonasághoz, ahol három éves nehéz szolgálatom a legőszintébb antimilitaristává nevelt.

A katonaságtól Beöthyhez visszakerültem az akkori Népopera-ba, ahol sok bájos operettben játszottam.

Igy kezdtem . . .

Üdvözli

N A D O R J E N Ő

OLVASSA EL

Daudet „A Kis Izé” című világhírű regényét

Ára 12.— korona. Kiadóhivatalunkban és minden könyvkereskedésben kapható

Hubay Jenő és Góth Sándor operája.

Anna Karenina

Zenei körökben már hetek óta a magyar zeneművészet hatalmas eseményeként emlegetik Hubay Jenőnek új operáját, a Karenin Annát, amelynek szövegét Góth Sándor, a Vigszínház nagyszerű művésze írta.

Operaházunkban az első magyar bemutató lesz az idei évadban a Karenin Anna.

Felkerestük az opera szövegíróját, Góth Sándort és megkértük, nyilatkozzék a Komédia olvasói számára az új dalmű előkészületeiről, az opera keletkezéséről, szövegírói munkásságáról.

Góth kérésünkre így nyilatkozott:

— Tolsztoj világhírű regényéből már évekkel ezelőtt színpadra vittem Karenin Annát. Annak idején a Magyar Színházban játszottuk ezt, igen nagy sikerrel, körülbelül százszor. Tavaly összel közölte velem Hubay Jenő mester, hogy Karenin Anna tragédiájából operát szeretne írni és felkért, hogy a drámát írjam át operaszöveggé. Természetesen készséggel engedtem a nagy mester kérésének, így született meg a Karenin Anna operaszövege, amely igazodva a dalmű igényeihez, természetszerűen nem olyan szétfalolt és így nem is olyan hosszú, mint a dráma.

A minap az Operaházban Ábrányi igazgató, Dalnoky rendező, Kéméndy szcenikai főfelügyelő és én megbeszélést tartottunk az opera színrehozatalának módozatairól és a szereposztásról. Tekintettel azonban arra, hogy Hubay Jenő ez idő szerint Svájcban tartózkodik, elhatároztuk, hogy a mester hazaérkezését feltétlenül bevárjuk és a szerepeket csak akkor osztjuk ki. A karszemélyzet és a zenekar már nagy buzgalommal tanulja a darabot, amely remélem, az évad derakán színre is kerülhet. Annyit elárulhatok, hogy az

opera muzsikája forradalmat fog jelenteni a magyar opera történetében.

Eddig a művész és író nyilatkozata. Megkérdeztük még, hogy jelenleg foglalkozik-e egyéb írói munkával, vannak-e más írói tervei?

— Vannak terveim — felelte Góth. — Írások elmosódott témái élnek bennem, amelyeknek a feldolgozásához legközelebb hozzáfogok. Most várom Newyorkból a Vengerkák angol fordítását. Rövid időn belül színre kerül Amerikában.

Új könyvek

A Páncél Lajos szerkesztésében megjelenő Színház és Divat Könyvtár újabb értékes kötettel gyarapította gyűjteményét. A kitűnő Mihály Istvánnak, a Komédia munkatársának, a fővárosi kabarékban előadott nagyszerű tréfás jeleneteit tartalmazza a kis kötet. Mihály István művészetét fölösleges dicsérnünk. Budapest öt kis színházában mennek egyszerre kedves jelenetei. A közönségnek ő ma egyik legjobb ismerőse.

*

Most jelent meg Tarkeövy Istvánnak, a Színház és Divat belső munkatársának Flórt című hangulatos kis könyve. Színházi történeteket, a kulisszák érdekes világát ismerheti meg a közönség a kedves könnyedséggel megírt füzetben, amelynek izléses kiállítása a Komédia nyomdájának, a „Metropolitan” nyomdának érdeme.

Újból megjelenik a „Háztartás”. A magyar asszonyok bizonyára örömmel fogadják a „Háztartás” újbóli megjelenésének híreit. Ez a régi népszerű magyar asszonyújság most Sárosi Beila kiváló írónő szerkesztésében jelenik meg. Pazar kiállítása és rendkívül dus tartalma egy csapásra ismét meghódította a magyar asszonyokat.

Sámson és Delila az idei őszi szezonban először került színre az Operaházban és nem egy figyelemreméltó ujsággal kötelez arra, hogy külön helyen foglalkozzunk vele. Egészen új és dús sikerű jövőt jelentő Delila, végre egy erőteljes — magyarul is beszélni tudó — Sámson, a többi főszerepnek is kitűnő erővel való betöltése, aprólékos finomsággal dolgozó zenekar: nem kevesebbet hozott ez a Sámson előadás. Más szóval: *M. Némethy* Ella Delilája hódító megjelenés, olykor a hősi szopránig menő hangterjedelem és szín, keveseknél élvezhető zengzetes hajlékonysággal — az egészen természetes, a debütálásoknál könnyen elértékelhető lámpalázat is beszámítva. A második felvonás izgató szerelmi kettősében a buja, csalfa Delila tudott lenni. *Pilinszky* erejében félelmetes, majd tragikumában megrázó Sámsonjában immár nagy hangbeli és játékbeli haladásról tett tanúságot. *Vencell*, *Farkas*, a balletben *Keresztes* Mariska, kisebb szerepekben pedig *Toronyi*, *Szügyi* és *Vermes* emelték az előadás díszét.

B. F.

A filharmonikusok második hangversenyén három nagyszabású, népszerű művet interpretált *Ábrányi* Emil operaházi karmester, egyet — Schumann A-moll zongoraversenyét — *Dohnányi* Ernő fellépésével. *Ábrányi* lelkes, szolid tudással hozta Goldmark Sankuntala nyitányát és érdekessé, megrendítővé tudta tenni a nagy *Tschaikowszky* Pathetiquet, a VI. szimfoniát. *Dohnányi* megjelenésénél megismétlődtek eddigi fellépéseinek külsőségei: a nagy mester percekig nem tudott ismét a billentyűkhöz jutni rajongóinak ünneplésétől.

Erre a grandiózus elismerésre viszont ismételtlen okot adott: különösen a *Kandenza* szíves megjátszása keltett bennünk műélvezetes érzéseket.

Nyilatkozat. *Z. Kún Andor*, a „Theater-Courier” budapesti szerkesztője a következő sorok közlését kéri:

A „Figaró” színházi hetilap mult heti számának „Külföldi színházak” című rovatában a következő kis közlemény jelent meg: „B. T. C. Ez a három betű jelen esetben nem a piros-fehér dresszes Budapesti Torna Clubot jelenti, hanem egy berlini színházi hetilap, a *Berliner Theater-Courier*, nevét. Ez a különben magas nivóju művészeti ujság az utóbbi időkben *von unserem Budapester Redakteur* aláírással piszkálkodó cikkeket közöl a pesti színházokról. Semmi objektivitás, semmi szakszerűség, csak gorombaság és ismét gorombaság. Sajnáljuk a B. T. C.-t, hogy ismeretlen *Budapester Redakteurje* ennyire diszkreditálja”.

1915. szeptember óta vagyok a „Theater-Courier” budapesti szerkesztője, mely ez idő előtt — mint a külföld legtöbb nagy orgánuma — a szó legfajóbb értelmében megfigyálta a magyarokat. Mindenkor a magyarság érdekeiért dolgoztam s színpadi termékeink külföldi elterjedését pártatlan kritikákkal óhajtottam elősegíteni. Véleményem szerint látnia kell a külföldi érdeklődőnek, hogy minden „lokalpatriotizmus”-tól mentes bírálatokat olvas; ez annál inkább felkelti érdeklődését a megdicsért darabok iránt. Ennyit cikkeim „objektivitásáról”. Ami a „szakszerűség”-üket illeti: 1. dramaturgiai felkészültségemet legjobban azzal bizonyíthatom, hogy 1916—17-ben a *frankfurti Schauspielhaus* budapesti megbízottja voltam. 2. zenei hozzáértésemet pedig azzal, hogy magam is „aktív” zeneszerző vagyok. A kuriózum kedvéért még azt említem meg, hogy *soha* tudósításom „*von unserem Budapester Redakteur*” szígnálással meg nem jelent, ellenjegyzésem nélkül pedig lapom mástól budapesti cikket nem közöl. *Z. Kún Andor*, a „Theater-Courier” budapesti szerkesztője.

FILM

Rovatvezető:
TURCHÁNYI GYULA.

Magyar filmrendezők

A filmrendező a lelke a darabnak. A film sikere a rendező munkájának eredményességétől függ. Nagyrészt az ő érdeme, ha a filmdarabnak nagy sikere van, viszont nagyrészt az ő mulasztásáért vagy hibájáért szenved hajótörést a film. Külföldön a jó mozirendezőt úgy ismeri a közönség, akár nálunk valamelyik divatos primadonnát. Ők a filmrendezés primadonnái.

A magyar filmrendezőkről a következőkben adunk tudósítást:

Jelenleg külföldön tartózkodó hazánkfiát, Kertész Mihályt ismerik el a legjobb magyar filmrendezőnek. Most Wienben van a Sascha filmgyárnál, ahol a Lenkeffy Ica-sorozatot készíti. Külföldön a Nordisk filmgyárnál tanulta a filmszakmát, előbb színészkedett is, majd Pestre visszatérve a Phoenix nagyszerű értékű filmdarabjait készítette, amelyeket őszinte elismeréssel fogadtak mindenütt. Nagy kára a magyar filmgyártásnak, hogy most nélkülözni kénytelen őt.

A magyar filmgyárak rendezői a következők:

Balogh Béla, a Star-film rendezője. Előbb színpadi színész volt Ujpesten, majd filmen játszott, azután a megalakuló Astra filmgyár rendezője lett. Igen sok filmet készített, amelyekben felesége segítkezik neki nagy hozzáértéssel.

Damó Oszkár az Astra filmgyár rendezője. Hirlapíró volt és az első magyar filmpróbálkozások között szerepeltek a jóhumoru Göre Gábor-filmek, amelyekben a rendezésen kívül szerepelt is.

Deésy Alfréd színész volt, majd Pesten az Attak című szkeccsben szerepelt először filmen. Nemsokára az ifjú Star filmgyár első rendezője lett. Igen sok filmet készített, amelyek feltűntek mozgalmas nagyszerűségükben. A legtermékenyebb magyar rendező.

Garas Márton színésznek készült, a Magyar Színházban játszott is. Majd külföldre került filmgyárakhoz, ahol rendező lett. Most a Corvin egyik rendezője.

Geröffy I. Béla nemrégiben lett segédrendezőből rendezővé. Egy pár filmdarabot készített azóta, amelyek igen ötletesek a rendezésben és szép jövőt jósolnak Geröffynek.

Hintner Cornélius német ember, külföldről szerződtette Pestre a Star filmgyár. Bécsben több filmvállalatnál dolgozott. Pesten a Startól az Astrához került. Most visszament külföldre.

Korda Sándor újságíró volt, majd Pásztori M. Móriccal együtt megrendezte a Lion Leát, amelynek nagy sikere miatt megmaradt a filmrendezésnél. Most a Corvin első rendezője, slágerdarabokat ké-

szít, igen tehetséges és monoklit hord elegánsan.

Lajthay Károly az Apolló Kabaréból, amelynek tagja volt, ment rendezőnek. A Phoenix-nél dolgozik, többször szerepel is filmen.

Lázár Lajos dr. ügyvéd volt, a Lux filmgyárat alakította meg, amelynek rendezője lett. A vállalatnál sok filmet rendezett nagy szakértelemmel, amelyeknek egy része ebben a szezonban kerül a közönség elé.

Pásztori M. Móricnak virágzó kereskedése van Budapesten, a Corvin igazgatóságának tagja, a magyar filmgyártás kezdetén filmre vitt népszínműveivel nagy érdemeket szerzett magának.

Pallós Sándor nemrégiben lett csak rendező.

Stein József a Star rendezője, német ember. Németországban szinigazgató volt. Ugyancsak német Sugár Pál is, a Star egyik rendezője.

Ifj. Uher Ödön apja fotoműtermében a művészi fényképezést sajátította el, amelyet mint rendező előnyösen használ fel a filmeknél. Igen ügyes rendező.

Rendeznek még filmeket nem hivatásos filmrendezők is. Így például Szőregyi Gyula, Szabolcs Ernő, Váczai Dezső ujságíró és még sokan.

Magyar filmujdonságok bemutatói

Az Uher filmgyár két egymásután következő nap mutatta be ezidei ujdságait, amelyekről a következő tudósításunkban számolunk be:

Geröffy I. Béla ötletes rendezésében *Tilos a gyerek* címmel egyfelvonásos vígjátékot pergettek le először, amelynek főszerepeit Kökény Ilona, Simon Marcsa, Virágh Jenő és László Imre játszották egészséges humorral és természetességgel a nézők jóízű nevetésétől kísérve.

Három pár cipő a címe egy másik vígjátékknak, amely egy német operett nyomán Sas Ede átdolgozásában és Geröffy I. Béla rendezésében került filmre. A kacagtató vígjáték nagyobb szerepeiben Kökény Ilona, Andorfy Ida, Bakai Gitta, Boross Géza, Virágh Jenő, Gellért Lajos és Tábori Imre nyújtottak érdekes alakításokat, amelyeken sokat nevetett a bemutató közönsége. Geröffy rendezéséért gyakran megtapsolták.

Három drámát mutatott be az Uher filmgyár, amelyek közül *Az anya bűne* című négyfelvonásos drámát Geröffy I. Béla rendezte és főbb szerepeit Matyasovszky Ilona, Lukács Pál, Fehér Gyula és egy új tehetség: Szemere Árpád játszották.

Éj és virradat címmel Bulver regényéből izgalmas cselekményű négyfelvonásos dráma készült Sas Ede és ifj. Uher Ödön scénáriumai alapján. A filmdarab igen hatásos és értékes produktuma a magyar filmgyártásnak, amiért ifj. Uher Ödön rendezőt illeti a dicséret a nagyszerű szereplők mellett, akik között Balassa Jenő, Fenyő Emil, Dénes Oszkár, egy fiatal magyar tehetség és Dallos Olga szerepelnek első helyen.

Mikor a szőlő érik a címe Forró Pál önálló scénáriumának, amit Stein József ügyesen rendezett és szép fotográfiákkal tarkított az operatőr. A szereplők jól játszottak. A bájos Muzsnay Bella feltűnést keltett szerepében játékaival és szépségével egyaránt. Costa Viktor természetes játékaival sikert aratott, Bakó László is eredeti volt szerepében.

Gyafi, az örökifju. Ezzel a címmel készül a Corvin filmgyárban Garas Márton rendezte.

zésében egy vigjáték, amelynek címszerepét *Gyárfás*, a közkedvelt Gyafi játssza.

Fehér róza, a *Corvin* attrakciós filmje, a napokban készült el. A film nagy sikerét a szereplők jóhangzásu nevei is garantálják már előre. *Mattyasovszky* Ilona, *Farkas* Antónia, *Somogyi* Nusi, *Makay* Margit, *Demjén* Mari, *Fenyvessi* Emil, *Várkonyi* Mihály, *Kürthy* György, *Bartos* Gyula, *Rátkay* Márton, *Hajdu* Pepi és *Szöregly* Gyula a szereplők. Kis szerepekben *Gárdonyi* Vili és *Majna* Juci tűnnek fel.

Gea-filmgyár. *Gea-film* névvel egy új magyar filmvállalkozás indult, amelynek vezetésében *Gál* Gyula, a Nemzeti Színház tagja is helyet foglal. A gyár *Herczegh* Ferencet szerezte meg filmírójának.

Filmbemutatók és a sajtó. A színházi és moziapok elhatározták, hogy amennyiben a mozgókép-vállalatok a munkatársak számára nem biztosítanak megfelelő helyeket a bemutatókon, azokról beszámolót nem közölnek. E határozathozatalra a bemutatók körüli lehetetlen állapotok adtak okot.

MOST JELENT MEG!

ALPHONSE DAUDET AKISZTÉ JORDITOTTÁ CSETÉNYI ERZSI

AZ IRÁNYKIDARÁK BUDAPESTI VIKTORIÁR PÁLUS

Ára 12.— K. Kapható minden könyvkereskedésben és a Komédia kiadóhivatalában.

Szerelem hiénái. A tavaly nagy feltűnést keltett *Szerelem pokla* című kulturális filmnek, amely a reklám szerint a leánykereskedelem ellen készült, második részét

mutatták be a szakköröknek *Szerelem hiénái* címmel. A hatásvadászó filmdarab a filmirodalom ponyvatermékei közül való. Cselekménye szétesik, története érthetetlenül bonyolódalmas. A lealacsonyodott szerelem detektívregénye ez a film, amelynek főszerepeit kisebb kaliberű német színészek játsszák.

Pán-film. *Pán* József és *Kató-Kiszli* István ötletes rajzfilmjeit mutatták be a napokban, amelyekkel őszinte sikert arattak a tehetséges rajzolóknak. *Pán* József még több ilyen filmet készít.

Ebben a rovatban készséggel válaszolunk minden filmvonatkozóan kérdésben. Kéziratot nem adunk vissza.

Kíváncsi. Jövő héten az operatőrökről írunk. F. K. 1. Mozsínész-iskola, amely csakis a filmszínészetre tanít, tudunkkal nincs Pesten. 2. Talán *Rózsahegy*nél, avagy *Boross* új iskolájában. 3. Nem tudjuk pontosan. 4. A helyszínen mindent megmondanak. 5. Azt is, hogy van-e tehetsége. Hinta. 1. *Molnár* Ferenc Lilioma tényleg filmre került — volna. Tervbe vette a *Phönix*. 3. *Kertész* Mihály rendezte volna, a felvételekre nagy apparátussal készültek, de *Kertész* elutazásával az ügyet elejtették. 4. Talán a jövő évadban. 5. *Kovács* Lonci. *Rajongó*. 1. A magyar filmeket, amelyek most készültek még csak el, azért mutatják be a mozikban ilyen gyorsan, mert a külföldi újdonságok még csak most érkeznek Pestre. 2. Tessék az összeg előzetes beküldésével a kért lappéldányt kiadóhivatalunkban megrendelni. 3. Közölje egyúttal lakáscímét is, hogy az összeg előzetes elküldése ellenében a lapot küldhessük. Több levélre legközelebb válaszolunk.

Bélyegző

Bienenstok Vilmos

Budapest, Rákóczi-ut 64. sz.

KLEIN ANTAL

selyem, csipke
szallag áruhá-
zában minden
művésznő elő-
nyös áron vá-
:: sárolhat ::

BUDAPEST

VII., KIRÁLY-UTCA 53. SZ.

Nemzeti Nagy Áruház

Bluz, alj
pongyola
kosztüm

különlegességek

Király-utca 7. szám
(Rombach - utca sarok)

Gellért Zsigmond kávéháza

(ezelőtt Berger)

**Budapest, VII., Erzsébet-
körtut 58. Király-u. sarok**
Változatos meleg vacsora

METROPOLITAN

NYOMDAI MŰINTÉZET

BUDAPEST, VI., KIRÁLY-UTCA 106. SZ.

NYOMTATVÁNYOK
IZLÉSES KIVITELBEN

GRADÓ kávéház

ARÉNA-UT 17.

Esténként TOLL KÁROLY
hirneves cigányprimás teljes
zenekarával hangversenyez.

**Sportemberek
találkozó helye.**

Külön termek.

Felelős szerkesztő:
KARDOS ISTVÁN.

Kiadótulajdonos:
KOMÉDIA LAPKIADÓVÁLLALAT
Felelős kiadó: Elek Rezső

Segédszerkesztők:
BALOG SÁNDOR és SEBŐK SÁNDOR

Előfizetési ár:
Egy negyedévre — — — — — 36.— K
Egy fél évre — — — — — 72.— K

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Teréz-körtut 24. szám

Metropolitan nyomdai műintézet és kiadóvállalat, Király-utca 106. szám. Telefon 143-62.

MAGAZINER BÖSKE A CSÓKBAKTER TÜNDÉREIVEL

Komédia

BALOGH BÖSKE és SIMONYI
Csókbakter